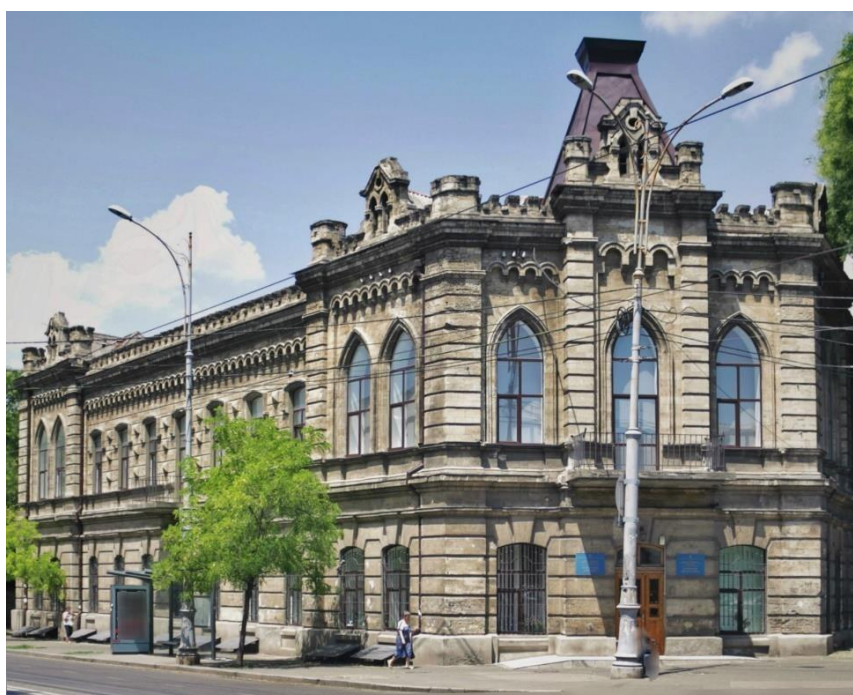

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
БІБЛІОТЕКА

**«БІБЛІОТЕКА У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ
ПРОСТОРІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
(до 100-річчя бібліотеки Університету Ушинського)»**

**Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної бібліотечної
конференції**

**17 листопада 2022 року
м. Одеса**

Одеса – 2023

УДК 021:027.7(477.74)(043.2)

Упорядники: кандидат мистецтвознавства, директор бібліотеки О. П. Спаськова, зав. відділом бібліотеки І. В. Панченко, бібліограф 2-ї категорії О. А. Максим.

**Схвалено рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(Протокол № 5 від 24.11.2022р.)**

Бібліотека у сучасному інформаційному просторі: проблеми та перспективи (до 100-річчя бібліотеки Університету Ушинського) : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної бібліотечної конференції (17 листопада 2022 р., м. Одеса) / упоряд. О. П. Спаськова, І. В. Панченко, О. А. Максим. – Одеса : Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, 2023. – 175 с.

Автори тез несуть особисту відповідальність за достовірність поданих матеріалів та за порушення прав інтелектуальної власності інших осіб.

5. Левченко Н. Відкритий електронний архів – важливий чинник публікаційної активності науковців. *Бібліотечний вісник*. 2018. № 5. С. 3-8.
6. Передерій І., Вощенко В. Інституційний репозитарій як конструктивна модель організації відкритого доступу до інформації. *Вісник книжкової палати*. 2016. №12. С. 34-37.

Ірина Григорівна Перепелиця,

в.о директора

Державного закладу «Центральна державна науково-технічна бібліотека гірничо-металургійного комплексу України»
м. Дніпро

РОБОТА БІБЛІОТЕКИ В РЕАЛІЯХ ВОЄННОГО ЧАСУ

***Ключові слова:** бібліотечна медіаграмотність, науково-технічна бібліотека, онлайн-навчання, майстер-класи, цифрові технології у бібліотеці, бібліотечні послуги.*

Російсько-українська війна 2022 кожного українця зробила воїном, готового на своєму місці робити те, що він вміє та разом з армією наближати нашу перемогу!

Спершу був шок. Але ми не припиняли працювати. Спочатку своїми силами облаштували тимчасове сховище для користувачів та співробітників у книгосховищі бібліотеки. Ми закупили необхідні матеріали, навели порядок та тепер можемо безпечно перечекати повітряну тривогу.

Війна сама переформувала роботу бібліотеки під умови часу. Науково-технічна бібліотека гірничо-металургійного комплексу України (м. Дніпро) перетворилася на соціальний та освітній хаб для містян та вимушених переселенців.

Співробітники закладу почали волонтерити, а саме – плетуть маскувальні сітки, передають харчі, ліки для захисників. Для родин переселенців збирають одяг, дитячі речі, іграшки.

До нас стали звертатися вимушені переселенці, які приїхали до нашого міста з різноманітними запитамі щодо надання адресних та тематичних довідок, консультування, послугами копіювання, сканування та ламінування необхідних документів, роботи в читацьких залах та користуванням комп'ютерної техніки, підзарядки своїх гаджетів.

Бібліотека не припиняла роботу з фахівцями галузі, науковцями, підприємцями. Ми збираємо та зберігаємо матеріали щодо роботи підприємств гірничо-металургійного комплексу України під час російської агресії та випускаємо щотижневий дайджест «ГМК під час війни».

Під час війни бібліотека була відібрана для участі в проєкті «ВільноХаб», який реалізує програма «Мріємо та діємо», яка впроваджується за фінансової підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) та виконується IREX у партнерстві з Будуємо Україну разом (БУР) - створення «ВільноХаб».

Ми створюємо сприятливе та безпечне середовище для молоді різних груп, в якому останні отримують можливість для :

- неформальної освіти;
- адаптації в нових умовах життя;
- отримання необхідної психосоціальної та емоційної підтримки;
- пошуку інформації щодо працевлаштування;
- налагодженню ефективної комунікації та взаєморозуміння між різними групами у просторі (в тому числі ВПО), таким чином посиляючи згуртованість громади і запобігаючи конфліктам.

Команда проєкту пройшла онлайн-навчання та отримала знання та навички, необхідні для проведення заходів з вищезгаданих тематик з використанням розроблених тематичних матеріалів.

Щотижня в бібліотеці проводяться безкоштовні заходи, різноманітні івенти, майстер-класи, а саме:

1. науково-творчий осередок - гурток паперового моделювання.
Papercraft - надзвичайно цікавий вид мистецтва, досить молодий і перспективний напрямок. Наші учні - підлітки та молодь - вже досягли гарних результатів.
Серед молоді та дорослої аудиторії великим попитом користуються :
2. український розмовний клуб, в якому збагачуємо свій словник, долаємо мовні бар'єри, покращуємо розмовну українську мову! «Говорімо українською мовою!» - такий девіз нашого мовного клубу. Український розмовний клуб організовано для містян і вимушено переміщених осіб й усіх, хто хоче вдосконалити свої знання й навички комунікації. У нас : живі бесіди, інтерактивні вправи, настільні ігри, творчі хвилинки;
3. English speaking club, мовний клуб англійської мови для дорослих (рівень A2+).
Долаємо мовні бар'єри, збагачуємо словниковий запас, покращуємо розмовну англійську.

новоприбулих стали і точкою опори, і місцем сили, і простором для спільноти. Наш івент до Дня бібліотек – «Еко книжка!». Наш новий напрямок - еко освіта. Ми поєднали екотренди з творчими ідеями. Обговорили цілі сталого розвитку, проблеми довкілля та способи їх вирішення. Грали в гру «Прибери сміття на планеті», сортували відходи, кожен учасник створив свою еко книжку. Наша бібліотека приєдналася до Всеукраїнського флешмобу #бібліотекаспільнодія Бібліотека – спільнота для твоєї мрії. Зараз нашою спільною мрією є Перемога у війні з росією. І бібліотеки є тим місцем, де ми всі об'єднуємося та спільно діємо, кожен з нас зараз на своєму місці, на своєму маленькому фронті з усією стійкістю та волелюбністю наближає нашу велику мрію – Перемогу.

Вже декілька місяців на базі бібліотеки працює Група психологічної підтримки для родин, постраждалих від бойових дій. З ними працює практичний дитячий та сімейний психолог, арт-терапевт з таких тематик :

1. Стрес в роботі з молоддю, реакції дорослого на стрес та травму. Турбота про себе;
2. Профілактика вигорання і самопомога при травмі та стресі;
3. Розуміння поведінки молоді (розуміння позитивної мети поведінки), розуміння підліткового стресу, реакція підлітка на стрес;
4. Емоційний діалог, розвитковий зворотній зв'язок і шерінг як основні інструменти комунікації з молоддю особи в умовах стресу.

За час воєнних дій проведено 2 Конкурси дитячої творчості :

- до Дня Конституції України! 41 конкурсант, діти від 2 до 15 років зі всієї України - Херсон, Тернопіль, Харків, Дніпро, Маріуполь, Київщина, Костянтинівка, Северодонецьк, Луганщина.

- до Дня захисника України! 86 конкурсантів, діти від 2 до 16 років. Зі всієї України - Херсонщина, Закарпаття, Київ, Харків, Донеччина, Дніпро, Луганщина, Волинь. Картини, малюнки, рукоділля, поробки, аплікації, авторські вірші, вистави, вироби з різних матеріалів. За результатами голосування журі - 20 найкращих творчих робіт.

Для ВПО бібліотека пропонує цілий перелік безкоштовних послуг – ксерокс, принтер, ламінування та переклад документів. Можна попрацювати за комп'ютером, в читальних залах є WI-FI. Поки дорослі працюють, для малечі організували корисне дозвілля. Веселі квести, настільні ігри, студія 3D моделювання, паперовий моделінг, творчі майстерки.

Всі заняття мають практичний напрямок, без сухої теорії, лекції інтерактивні, з цікавими та оригінальними вправами. Для проведення цих заходів бібліотека залучає різних

фахівців – освітян, психологів, письменників, студентів, медиків, IT-фахівців. Всі вони – волонтери, готові ділитися своїми знаннями і досвідом.

Бібліотека працює та продовжуємо працювати заради нашої спільної Перемоги з партнерам та підписуємо нові угоди про співпрацю з :

- Територіальним центром соціального обслуговування Краматорської міської ради;
- Агенцією регіонального розвитку Луганської області;
- Департаментом культурно-громадського розвитку Маріупольської міської ради;
- Дніпровським осередком молодіжної організації ФРІ Дніпро.

Такі тривожні часи для всіх Українців, але ми, кожен на своєму фронті, наближаємо нашу Перемогу!

Література

1. Практична медіаграмотність для бібліотек /за редакцією Волошенюк О. В., Іванова В.Ф. Київ : АУП, ЦВП, 2019. 61 с.

Тетяна Миколаївна Русначенко,
завідувачка сектору підтримки автоматизованої
бібліотечної системи та програмного забезпечення
бібліотеки Криворізького державного педагогічного університету
м. Кривий Ріг

БІОБІБЛІОГРАФІЧНІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕКИ : ПОГЛЯД ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СУЧАСНОСТІ

***Ключові слова:** бібліотека закладу вищої освіти, буктрейлер, вебсайт бібліотеки, електронні ресурси, електронні біобібліографічні ресурси, Г. Д. Гусейнов, письменники Криворіжжя, університетська бібліотека.*

Розвиток України у ХХІ столітті є шляхом інтеграції нашої держави у світовий інформаційний простір, шляхом активного використання електронних інформаційних ресурсів у освітньому процесі закладів вищої освіти (ЗВО). Головна місія у виконанні поставлених завдань покладається на бібліотеку. Саме сучасна бібліотека, як соціальний інститут, у своїй діяльності активно впроваджує в бібліотечні процеси інформаційно-комунікаційні технології, виконуючи одну із провідних суспільних функцій, надає вільний